

Sygn. akt I Ca 45/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Nowaczyński

Sędziowie: SO Ewa Pietraszewska (spr.)

SR del. do SO Tomasz Weiert

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2016 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. przeciwko J. O.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 27 listopada 2015 r. sygn. akt I C 1896/15

1. zmienia zaskarżony wyrok i zasądza od pozwanego J. O. na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. kwotę 17.146,59 zł (siedemnaście tysięcy sto czterdzieści sześć złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami od kwoty 17.073,99 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3.275 zł (trzy tysiące dwieście siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.058 zł (dwa tysiące pięćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I Ca 45/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 listopada 2015r. w sprawie o sygn. akt I C 1896/15 z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. przeciwko J. O. o zapłatę Sąd Rejonowy w Elblągu oddalił powództwo.

Wyrok ten został wydany w oparciu o następujący stan faktyczny i rozważania co o zastosowanych przepisów prawa:

Powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. domagał się zasądzenia od pozwanego J. O. kwoty 17.146,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 17.073,99 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Powód uzasadniał swoje żądanie zadłużeniem pozwanego, wynikającym z umowy kredytu gotówkowego zawartego w dniu 01 września 2008 roku z (...) Bank Spółką Akcyjną w W., w tym z tytułu kapitału w kwocie 8.746,09 zł, z tytułu odsetek w kwocie 8.123,65 zł oraz z tytułu kosztów w kwocie 276,85 zł, a nabytej na podstawie umowy przelewu wierzytelności.

W dniu 26 marca 2015 roku referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Elblągu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (sygn. akt (...)).

Pozwany w dniu 15 kwietnia 2015 roku złożył skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Zażądał kopii umowy kredytu z dnia 01 września 2009r. oraz dokumentów co do prowadzenia przeciwko niemu spraw w sądzie i postępowania komorniczego.

W odpowiedzi na sprzeciw, powód podtrzymał swe dotychczasowe stanowisko.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 01 września 2008r. pozwany J. O. zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowę kredytu gotówkowego nr (...) w kwocie 11.135,00 zł. Kredyt miał zostać spłacony w 72 ratach miesięcznych, termin ostatniej raty określono na dzień 01.09.2014r.

Ustalono, że pozwany nie wywiązał się jednak z zaciągniętego zobowiązania, co spowodowało, że w dniu 22 marca 2010 roku (...) Bank S.A. w W. wystawił przeciwko J. O. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) (...). Na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego, z wniosku pierwotnego wierzyciela zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. Postępowanie egzekucyjne prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim M. D. (1) w sprawie (...) i postanowieniem z dnia 21 grudnia 2012r. zostało umorzono z powodu jego bezskuteczności.

Powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. nabył wierzytelność z opisanej umowy pożyczki od (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2011r.

W ocenie Sądu Rejonowego, powództwo nie zasługiwało jednak na uwzględnienie z uwagi na nieudowodnienie istnienia samego roszczenia, a tym samym również i jego wysokości. Powód w żaden bowiem sposób zdaniem tego Sądu nie wykazał, że stał się nabywcą wierzytelności dochodzonej pozwem. Nie wykazał również zasadności żądania od pozwanego kwoty dochodzonej pozwem, tj. nie wskazał, jakie należności i z jakiego tytułu składają się na kwotę dochodzoną pozwem.

Zauważono, że jako dowód istnienia wierzytelności powód przedłożył wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego z dnia 04 marca 2015r. (k. 4) oraz wyciąg z umowy sprzedaży wierzytelności, zawartej w dniu 16 kwietnia 2011r. (k. 46 -49) pomiędzy powodem, a (...) Bankiem Spółką Akcyjną w W.. Ponadto dowodem istnienia wierzytelności miał być wyciąg z załącznika do umowy cesji wierzytelności, zawartej w dniu 26.04.2011r., sporządzony w formie tabelki i podpisany przez asystenta do spraw sądowych (k. 50).

Wskazano, że zgodnie z treścią art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych, księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych (§ 1). Zgodnie jednak z § 2 tego przepisu, moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że w wyroku z dnia 13 czerwca 2013 roku (V CSK 329/12, LEX 1375500) Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, iż wynikające z art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 194 ustawy z 2004r. o funduszach inwestycyjnych domniemanie zgodności z prawdą danych ujawnionych w wyciągu funduszu sekurytyzacyjnego należy ściśle wiązać tylko z tymi okolicznościami, które według przepisów szczególnych powinny być przedmiotem zapisów w księgach rachunkowych prowadzonych przez fundusz sekurytyzacyjny. Wyciąg z ksiąg funduszu nie może zawierać innych danych ponad te, które ujawniane są w samych księgach rachunkowych według przepisów ustawy z 1994r. o rachunkowości i przepisów wykonawczych do tej ustawy. Dane ujmowane w księgach rachunkowych funduszu oraz wyciągi z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określona kwota wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności. Nie stanowią one jednak dowodu na skuteczność dokonanej cesji wierzytelności oraz istnienia i wysokości nabytej wierzytelności.

Podobnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 11 grudnia 2012r. (I ACa 652/12, LEX nr 1283349) stanął na stanowisku - które Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podzielił - iż domniemanie prawne z art. 244 § 1 k.p.c. w stosunku do wyciągu z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego odnosić się może co najwyżej do faktu nabycia przez fundusz konkretnej wierzytelności, nie obejmuje zaś samego faktu istnienia tej wierzytelności.

Podkreślono, że na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lipca 2011 roku (P 1/10) zostało uznane, iż przepis art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w części, w jakiej nadaje on moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. W uzasadnieniu wydanego wyroku Trybunał wskazał między innymi, że zakwestionowana regulacja zawarta w art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych w zw. z art. 244 i 252 k.p.c. w sposób nieuzasadniony i sprzeczny z zasadami konstytucyjnymi przyznaje przywileje procesowe funduszom sekurytyzacyjnym w sporach sądowych z konsumentami. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecnictwie Sądu Najwyższego, za ustalony uznać należy pogląd, zgodnie z którym zasadą ogólną jest, że wyroki Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność ustawy z Konstytucją, przy braku szczególnych okoliczności, są skuteczne ex tunc, a więc znajdują zastosowanie do również do zdarzeń i stanów faktycznych zaistniałych przed ich wejściem w życie (zob. w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2011r., I CSK 410/10 i wskazane tam wcześniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego).

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji przyjął, że złożony przez powoda dokument w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego z dnia 04 marca 2015r. nie ma mocy dokumentu urzędowego (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009r., sygn. akt III CZP 65/09).

W pierwszej kolejności wskazano, że z przedłożonej przez stronę powodową umowy sprzedaży wierzytelności w żadnej sposób nie wynika, iż umową tą objęta była wierzytelność z tytułu zadłużenia pozwanego. Fakt zawarcia umowy cesji powoduje, że po stronie powodowej winna istnieć legitymacja czynna do brania udziału w niniejszym postępowaniu. Stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela. Jednakże, jak zasadnie zważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lipca 2006r. (V CSK 187/06, Monitor Prawn. 2006/16/849) warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi. Jednocześnie w myśl, art. 513 § 1 k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. Zgodnie z art. 509 k.c. wierzyciel może - bez zgody dłużnika - przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). W ocenie Sądu rejonowego, strona powodowa nie przedłożyła żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że wierzytelność objęta pozwem przeszła na jej rzecz. Skuteczne wywodzenie uprawnień z faktu nabycia wierzytelności na podstawie umowy cesji wymaga udowodnienia bez wątpliwości, że do cesji konkretnej wierzytelności doszło. Wierzytelność, co do której nabywca rości sobie pretensje wobec dłużnika, musi być w sposób

dostateczny oznaczona i udowodnione musi być przejście tejże wierzytelności na stronę powodową. Wskazano, że z załącznika do w/w umowy cesji, przedstawionego przez stronę powodową (k. 50) nie wynika, aby wskazana tam wierzytelność dotyczyła roszczenia w stosunku do pozwanego dochodzonego pozwem.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Rejonowy wskazał, że nie był w stanie ustalić na podstawie kwot wykazanych w załączniku do umowy przelewu wierzytelności z dnia 26.04.2011r., czy dotyczą one umowy, z której powód wywodzi swoje roszczenie.

Jak stanowi przepis art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Założeniem rozwiązania legislacyjnego, przyjętego w art. 6 k.c., jest obowiązywanie zasady kontrydiktoryjności (sporności). Idea sporu zadecydowała o regule rozkładu ciężaru dowodu. Przepis art. 6 k.c. jest w istocie normą decyzyjną w tym znaczeniu, że przesądza on w określonych sytuacjach o sposobie wyrokowania sądu w postaci oddalenia powództwa. Ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. Instytucja ta spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze, dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontrydiktoryjności) w procesie. Po drugie, określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003r.). Sąd zatem wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego, dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. W wyroku Sądu Najwyższego z 24 października 1996r. (III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29) stwierdzono, że obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża strony. Sąd został wyposażony w uprawnienie (a nie obowiązek) dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest - czy też nie jest - dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Zarazem podkreśla się w doktrynie i praktyce, że Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu. Działanie sądu z urzędu może prowadzić do naruszenia prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron - art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (vide wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000r., V CKN 175/00, OSP 2001/7-8/116). Zasada kontrydiktoryjności winna być całkowicie zachowana zwłaszcza wówczas, gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników. Twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 231 k.p.c. i art. 6 k.c.) - tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22.12.2001r. (I PKN 660/00).

W konsekwencji, jak stwierdził Sąd I instancji, to na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania zarówno istnienia wierzytelności stanowiącej podstawę dochodzonego w tej sprawie roszczenia, jak i wykazania wysokości wierzytelności faktycznie w stosunku do pozwanego istniejącej. Na mocy przedstawionych przez powoda dokumentów nie można było zdaniem Sądu orzekającego ustalić, na jaką kwotę opiewa umowa, będąca podstawą istnienia zobowiązania pozwanego oraz czy została wypowiedziana i to skutecznie. Nie sposób było również ustalić, jakie i w jakiej wysokości należności składają się na kwotę dochodzoną pozwem. W efekcie, w rozpoznawanej sprawie strona powodowa nie wykazała ani skutecznego nabycia dochodzonej wierzytelności, ani jej wysokości, zaś brak wykazania podstaw faktycznych powództwa skutkuje jego oddaleniem.

Wskazano, że w zasadzie, jedyne okoliczności, jakie zostały przez powoda udowodnione w niniejszym postępowaniu, to fakt, że w księgach rachunkowych powoda umieszczono z jakiegoś powodu wpis, z którego wynika, iż pozwany winny jest powodowi określoną kwotę. Sam fakt, że powód wpisał coś do swych ksiąg, to jednakże za mało, by na tej podstawie żądać od pozwanego zapłaty. Powód nie udowodnił ani istnienia długu pozwanego, ani tego, że przelew wierzytelności był ważny i skuteczny w rozumieniu prawa cywilnego. W efekcie powód nie udowodnił także faktu, że jest wierzycielem pozwanego, co wyłączało możliwość zasądzenia na jego rzecz jakiegokolwiek kwoty.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono, jak w wyroku.

Z orzeczeniem tym nie zgodził się powód, zaskarżając je w całości.

Wyrokowi zarzucił:

1/ naruszenie art. 233 k.p.c. – poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie, polegające na rozpoznaniu jedynie części materiału, z pominięciem pozostałych dowodów zaofiarowanych przez powoda na okoliczność potwierdzenia wysokości dochodzonego roszczenia, w tym: umowy kredytu gotówkowego, (...), korespondencji świadczącej o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym, rozliczenia wierzytelności, korespondencji upominawczej, kierowanej przez powoda do pozwanego, co w efekcie doprowadziło do uznania przez sąd, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego pozwem roszczenia;

2/ naruszenie art. 233 k.p.c. – polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażające się w sprzecznym z zasadami logicznego wnioskowania i zasadami doświadczenia życiowego uznaniu przez sąd, że wyciąg z umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika nie stanowią dowodu na przejście wierzytelności powoda, podczas gdy wyciąg ten zawierał najważniejsze postanowienia i dane do tego, aby ustalić fakt nabycia wierzytelności, a zapisy w tym wyciągu są spójne z całością dokumentacji zgromadzonej w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania przez Sąd, iż powód nie ma legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia;

3/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego – poprzez bezpodstawne przyjęcie przez Sąd I instancji, jakoby powód nie udowodnił legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia mimo, że w dokumentacji sprawy znajdują się zarówno wyciąg z umowy cesji, jak i wyciąg z załącznika do tej umowy, zawierający dane nabytej wierzytelności, umowa zawarta przez pozwanego z poprzednim wierzycielem, bankowy tytuł egzekucyjny, korespondencja świadcząca o toczącym się przeciwko pozwanemu postępowaniu egzekucyjnym, jak również wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda;

4/ naruszenie art. 233 k.p.c. – poprzez wyjście poza zasadę swobodnej oceny dowodów i dowolne przyjęcie, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, umowa cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do umowy cesji, nie stanowią dowodu nabycia wierzytelności mimo, iż okoliczność ta wynika wprost z przedmiotowych dokumentów;

5/ naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 233 k.p.c., polegające na błędnym uznaniu przez Sąd, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne.

W konsekwencji apelant żądał zmiany zaskarżonego wyroku i wydania orzeczenia zgodnego z żądaniem pozwu oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za I i II instancję, względnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienie temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, że wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, prawidłowość naliczonych i nabytych kwot można było wywieść z treści umowy kredytu gotówkowego, albowiem zawierała ona kwotę kapitału, stopy procentowe odsetek, okres kredytowania, po przy skonfrontowaniu z informacjami o wpłatach dokonanych przez pozwanego na rzecz banku, umacnia w przekonaniu, iż pozwany nie dokonał spłaty roszczenia, które to ostatecznie zostało objęte umową cesji. Ponadto sąd dokonał prawidłowych ustaleń wskazując, że pozwany nie wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania, a mimo tego powództwo oddalił. Tymczasem, w ocenie powoda, dokumentami uwiarygodniającymi dochodzoną w sprawie kwotę jest dodatkowo (...) wraz z postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności, jak i korespondencja świadcząca o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym, albowiem strona pozwana zarówno na etapie postępowania sądowego o nadanie (...) klauzuli wykonalności, jak i w postępowaniu egzekucyjnym, nie negowała istnienia zobowiązania ani jego wysokości. Oczywiście jest, że jeśli strona pozwana uznałaby za niezasadne zobowiązanie obejmujące należności z tytułu niespłacenia zobowiązań wynikających z zawartej z (...) Bank S.A. umowy, to skorzystałoby z uprawnienia, jakie daje jej art. 840 § 1 k.p.c. Zachowanie zaś pozwanego, który nie negował istnienia zobowiązania na etapie postępowania egzekucyjnego utwierdza jedynie w przekonaniu, że w rzeczywistości pozostawał on w zwłoce w zapłacie należności objętej wnioskiem o wszczęcie

postępowania egzekucyjnego, które ostatecznie nie doprowadziło do spłaty całości tego zobowiązania, gdyż zostało umorzone.

Nadto nie sposób też było zgodzić się, zdaniem apelanta, z wnioskowaniem Sądu I instancji, jakoby przedłożony przez powoda wyciąg z załącznika do umowy cesji wierzytelności nie mógł być uznany za dowód potwierdzający nabycie przedmiotowej wierzytelności w związku z jego formą. Przedłożenie oryginału cesji wierzytelności wraz z oryginałem papierowym wyciągu z załącznika do umowy cesji nie było celowe, albowiem oryginał ten jest trwale złączony przez notariusza z załącznikiem obejmującym dane osobowe kilkuset tysięcy dłużników. Nadto pomiędzy powodem a pozwanym nie istnieje żaden spór co do faktu cesji wierzytelności objętej niniejszym postępowaniem. Przedłożenie więc wyciągu z załącznika w formie wydruku z elektronicznej bazy danych w żaden sposób nie niweczy możliwości rzetelnego zapoznania się z jego zapisami, zwłaszcza w sytuacji, gdy pozwany nie zgłosił w trybie art. 129 § 1 k.p.c. żądania złożenia w sądzie oryginałów tych dokumentów. Również fakt przekazania powodowi przez poprzedniego wierzyciela całości dokumentacji sprawy świadczy jednoznacznie o istnieniu i nabyciu przez powoda tej wierzytelności. Oczywistym jest bowiem, że bank – z uwagi na przepisy Prawa bankowego oraz ustawy o ochronie danych osobowych – nie jest uprawniony do przekazywania takiej dokumentacji bez podstawy prawnej.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela bowiem pogląd wyrażony przez apelanta, że przedmiotowym wyrokiem naruszono przepisy postępowania cywilnego, w tym przede wszystkim art. 233 § 1 k.p.c., poprzez pominięcie dyrektywy wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, co niezasadnie skutkowało oddaleniem powództwa.

Ustalenia zdaniem Sądu II instancji wymaga, że powód wnosił o zasądzenie od pozwanego kwoty 17.146,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 17.073,99 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazał on, że na tę należność na dzień 04.03.2015r. (a pozew jest z 17 marca 2015r.) składają się kwoty: kwota 8.746,09 zł jako kapitał, kwota 8.123,65 zł jako należne odsetki i kwota 276,85 zł jako koszty (tak: wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda k. 4).

W sprzeciwie od wydanego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 marca 2015r. (k. 12) pozwany wnosił o oddalenie powództwa, jednak w uzasadnieniu swojego stanowiska wskazywał, że „żąda kopii umów tego kredytu z dnia 01.09.2008r. oraz dokumentów, czy były prowadzone sprawy w sądzie i kiedy oraz czy było postępowanie egzekucyjne”. W piśmie tym pozwany – zgodnie z art. 503 § 1 k.p.c. – był powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, oraz okoliczności faktyczne i dowody. Skoro pozwany innych, niż opisane wyżej zarzutów, nie podniósł, to sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Takich wniosków pozwany w sprawie jednak nie zgłosił.

Po złożeniu przez powoda do akt – w reakcję na sprzeciw pozwanego - umowy kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 01.09.2008r. wraz z ogólnymi warunkami umów, (...), wniosku o wszczęcie postępowania egzekucji i postanowienia o jej umorzeniu oraz wyciągu z umowy sprzedaży wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do tej umowy, zawiadomienia o przelewie, informacji o przetwarzaniu danych osobowych, wezwania pozwanego do zapłaty i rozliczenia wierzytelności i doręczeniu kompletu odpisu tych dokumentów J. O., pismem nadanym w dniu 05.11.2015r. (k. 79 – 80) pozwany nadal żądał wyjaśnień, czego dotyczy niniejsza sprawa. Podał bowiem, że przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim toczyły się już sprawy przeciwko niemu z powództwa powoda, w których to Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawach (...) oraz (...) wydał już orzeczenia, a nawet toczyła się już przeciwko niemu egzekucja na podstawie tych orzeczeń.

W tym miejscu wskazać należy, że w/w sprawy sądowe, na które powoływał się pozwany, a które w pierwszej instancji toczyły się w Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim, dotyczyły innych umów, z których wierzytelności także nabył B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G..

I tak, sprawa o sygn. akt(...) dotyczyła umowy z dnia 28.02.2008r. o nr (...), zawartej przez pozwanego z (...) Bankiem S.A. o kredyt gotówkowy. Wobec zadłużenia pozwanego z tego tytułu, pierwotny wierzyciel, tj. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. wystawił przeciwko niemu bankowy tytuł egzekucyjny ((...)) i po nadaniu mu przez sąd postanowieniem z dnia 28 maja 2010r. klauzuli wykonalności, wszczął on na podstawie w/w tytułu postępowanie egzekucyjne, które jednak w dniu 19.12.2012r., zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji (w aktach (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim M. D. (2)). Następnie bank zbył tę wierzytelność na rzecz B. (...) (...)y w G., który to następnie w sprawie (...) wystąpił do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z pozwem przeciwko J. O. o zapłatę kwoty 5575 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu. Wyrokiem z dnia 14 marca 2014r. Sąd Rejonowy powództwo to oddalił, a Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt (...) oddalił apelację powoda wyrokiem z dnia 30 września 2014r. (tak z akt Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim o sygn. (...)).

Sprawa o sygn. akt(...) dotyczyła umowy z dnia 28.02.2008r. o nr (...), zawartej przez pozwanego z (...) Bankiem S.A. o przyznanie limitu gotówkowego i wydanie karty kredytowej V. Elektron Żagiel. Wobec zadłużenia pozwanego z tego tytułu, pierwotny wierzyciel, tj. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. wystawił przeciwko niemu bankowy tytuł egzekucyjny ((...)) i po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności w sprawie I (...) wszczął on na podstawie w/w tytułu postępowanie egzekucyjne, które jednak w dniu 18.12.2012r., zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji (w aktach (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim M. D. (2)). Następnie bank zbył tę wierzytelność na rzecz B. (...) (...)y w G., który to następnie w sprawie (...) wystąpił do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z pozwem przeciwko J. O. o zapłatę kwoty 4045,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu. Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2013r. Sąd Rejonowy powództwo to oddalił, a Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt (...) oddalił apelację powoda wyrokiem z dnia 24 czerwca 2014r. (tak z akt Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim o sygn. (...)).

Sprawa niniejsza dotyczy zaś wierzytelności powstałej w związku z zawarciem w dniu (...) przez pozwanego J. O. z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowy kredytu gotówkowego nr (...), którą to w drodze umowy cesji wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2011r. nabył od banku obecny powód, B. (...) (...)y w G.. Opisane więc wyżej sprawy sądowe, toczące się w pierwszej instancji przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim i w drugiej instancji przed Sądem Okręgowym w Gliwicach, dotyczyły innego zadłużenia pozwanego wobec obecnego wierzyciela, niż dochodzone niniejszym pozwem.

Niewątpliwie wskazać dalej należy, że poprzednik prawny powoda, tj. (...) Bank S.A. Oddział w L., wszczął kroki w celu odzyskania długu od pozwanego. W dniu 22 marca 2010r. wystawił więc bankowy tytuł egzekucyjny ((...)) o nr(...) (...) (...), który Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim zaopatrzył w klauzulę wykonalności na podstawie wniosku z dnia 23 marca 2010r. złożonego w sprawie I (...) Następnie wierzyciel (...) Bank skierował sprawę do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim, celem przeprowadzenia egzekucji należności od pozwanego. W dniu 21 grudnia 2012r. to postępowanie egzekucyjne zostało jednak umorzone przez komornika M. D. (2) z uwagi na jego bezskuteczność. Wcześniej, bo w dniu 26 kwietnia 2011r., obecny powód, (...) Bank S.A. zawarły umowę sprzedaży wierzytelności przysługujących temu bankowi, w tym także wierzytelności przeciwko pozwanemu J. O. (poz. 310346 spisu dłużników). Pismem z dnia 13 września 2011r. pozwany został zawiadomiony o przelewie tej wierzytelności na B. (...) (...)y w G. oraz wezwany do zapłaty łącznie kwoty 13.960,49 zł z informacją, że każdy dzień zwłoki w zapłacie należności powoduje naliczanie odsetek ustawowych od kwoty niespłaconego kapitału. Rozliczenie spłat przez pozwanego przedmiotowego zadłużenia, dokonanych po dniu 13.09.2011r., zawiera zestawienie sporządzone na dzień 04.03.2015r. (k. 36 – 50).

Niewątpliwie więc, skoro wątpliwości pozwanego, przedstawione w sprzeciwie, dotyczyły jedynie konieczności wyjaśnienia, jak przedmiotowa sądowa sprawa o zapłatę kwoty 17.146,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi, ma się do spraw sądowych już zakończonych, o sygn. (...) i (...) Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim, to kwestia ta została

w sprawie wyjaśniona dostatecznie na podstawie akt tych spraw, z których Sąd Rejonowy w Elblągu przeprowadził dowód w części wskazanej w protokole rozprawy z dnia 27 listopada 2015r. (k. 89).

Skoro tak, to nieskuteczny okazał się zarzut strony pozwanej, podnoszony w sprzeciwie w ramach postępowania przed sądem pierwszej instancji, zmierzający prawdopodobnie do wnioskowania o odrzucenie pozwu w niniejszej sprawie z powodu powagi rzeczy osądzonej w postępowaniach toczących się w Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim pod sygnaturami (...) i (...)

Nawiązując do treści apelacji powoda stwierdzić należy, że nie ulega też wątpliwości Sądowi Okręgowemu, iż po zgłoszonym w sprzeciwie żądaniu pozwanego, powód złożył do akt dokumenty, które w jego ocenie świadczyły tak o samym istnieniu dochodzonej pozwem wierzytelności, jak i jej wysokości oraz o treści umowy cesji i jej skuteczności, a co do których to wiarygodności miał zastrzeżenia Sąd Rejonowy.

W tym miejscu wskazać należy, że Sąd Okręgowy podziela pogląd powoda wyrażony w uzasadnieniu apelacji na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, iż w sytuacji braku domagania się przez pozwanego oryginałów dokumentów w postaci umowy cesji z dnia 26.04.2011r. wraz z załącznikami do tej umowy na podstawie art. 129 § 1 k.p.c., złożone przez B. kserokopie tych dokumentów należało uznać za wiarygodne i dostatecznie dokumentujące przejście uprawnienia z dotychczasowego wierzyciela (...) Bank S.A. na powoda B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G..

Zdaniem Sądu Okręgowego, zaofiarowany przez powoda w wyżej opisanym kształcie materiał dowodowy dotyczący zadłużenia pozwanego, poddany prawidłowej ocenie, pozwalał jednak - wbrew przekonaniu Sądu Rejonowego - stwierdzić, że wykazana została legitymacja procesowa czynna do występowania funduszu B. w przedmiotowej sprawie. Powód udowodnił bowiem, w ocenie Sądu II instancji, że w dniu 26 kwietnia 2011r. nabył w drodze umowy wierzytelność, wynikającą z umowy kredytu gotówkowego z dnia 01.19.2008r. zawartej przez (...) Bank S.A. z pozwanym J. O..

Dokonując ustaleń w tym zakresie wskazać należy, że Sąd pierwszej instancji ograniczył się jedynie do oceny przedłożonego przez powoda wyciągu z ksiąg rachunkowych w kontekście przepisu art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych (j.t. Dz. U. 2014, poz. 157). Podkreślić należy, że wyrokiem z dnia 11 lipca 2011r. w sprawie P 1/10 Trybunał Konstytucyjny rzeczywiście stwierdził, iż powołany wyżej przepis w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z Konstytucją RP. Przesądził więc, że wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszy inwestycyjnych nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c., a więc nie korzystają z domniemania autentyczności i prawdziwości dokumentu urzędowego. Sąd pierwszej instancji nie zauważył jednak, że wyciąg ten jest dokumentem prywatnym, o którym mowa w art. 245 k.p.c. Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Moc dowodowa dokumentu prywatnego jest słabsza, aniżeli moc dowodowa dokumentu urzędowego, ponieważ dokumenty prywatne nie korzystają z podstawowego w tym zakresie domniemania, iż ich treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym (domniemania zgodności z prawdą). Nie przeszkadza to jednak w tym, aby sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy (por. Krzysztof Knoppek, Komentarz do art. 245 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex), zwłaszcza w sytuacji, gdy pozwany w sprzeciwie nie zaprzecza zawarciu przedmiotowej umowy cesji. Takiej oceny przedłożonego przez stronę powodową wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu B. Sąd pierwszej instancji zaniechał, czym naruszył przepis art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy podziela bowiem stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone między innymi w przywołanym już w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyroku z dnia 13 czerwca 2013r. (LEX nr 1375500), wedle którego dane ujawnione w księgach rachunkowych funduszu oraz wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia

w postaci cesji wierzytelności. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało uznać, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych stanowił dowód tego, iż wierzytelność w nim ujawniona jest wpisana w księgach rachunkowych względem pozwanego J. O. na podstawie umowy przelewu wierzytelności zawartej z (...) Bank S.A. w dniu 26 kwietnia 2011r.

Innymi słowy, wyciąg ten potwierdzał sam fakt cesji wierzytelności, nie dowodził natomiast jej skuteczności.

Tą ostatnią okoliczność, wobec rozważanego przez Sąd I instancji zarzutu, który jakoby postawił pozwany w sprzeczności, powód – zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. - wykazał jednak odpowiednimi, innymi dowodami. Powód przedłożył bowiem nie tylko powołany wyciąg z ksiąg rachunkowych (k. 4), ale też całość dokumentacji związanej z zawartą przez pozwanego umową z (...) Bank S.A., w tym m.in. samą umowę kredytu gotówkowego z dnia 01.09.2008r. (k. 36 – 40), bankowy tytuł egzekucyjny (k. 41), wniosek o nadanie klauzuli wykonalności (...) (k. 42), wniosek banku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (k. 43 - 44), jak również postanowienie z dnia 21 grudnia 2012r. o umorzeniu tego postępowania w związku z jego bezskutecznością (k. 99). Strona powodowa przedłożyła więc dokumenty obrazujące fakt zaciągnięcia przez pozwanego zobowiązania w formie umowy kredytu gotówkowego oraz fakt podejmowania przez bank (...) Spółkę Akcyjną w W. wobec pozwanego J. O. czynności zmierzających do zaspokojenia roszczenia. Przedłożono też umowę przelewu wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2011r., a właściwie – jak słusznie zauważa Sąd Rejonowy – wyciąg z umowy sprzedaży wierzytelności zawartej w dniu 26 kwietnia 2011r. pomiędzy powodem, a (...) Bankiem Spółką Akcyjną wraz z wyciągiem z załącznika do tej umowy w części dotyczącej pozwanego (k. 50) oraz wspomniany wyżej wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu (k. 4), które to dokumenty potwierdzają fakt zawarcia umowy przelewu wierzytelności, na co wskazano już wyżej.

Co więcej, w ocenie Sądu Okręgowego, strona powodowa wykazała, że pozwany został skutecznie zawiadomiony o dokonaniu przelewu wierzytelności z Kredyt B. na powodowy fundusz inwestycyjny B. (...). Z akt sprawy wynika, że umowa przelewu wierzytelności miała miejsce w dniu 26 kwietnia 2011r. (k. 46 – 49). Zawiadomienie z dnia 13 września 2011r. o przelewie wierzytelności, wraz z informacją o przetwarzaniu danych osobowych oraz wezwaniem do zapłaty B. wysłał do pozwanego na adres jego zamieszkania, to jest na ulicę (...) w M., który jako aktualny wskazuje także obecnie J. O.. Okoliczności otrzymania tych dokumentów pozwany nie przeczył. W ślad zaś za przedłożonym przez powoda, niekwestionowanym przez pozwanego, dokumentem w postaci rozliczenia umowy kredytowej (z podanym numerem wystawionego w dniu 22.03.2010r. przez (...) Bank S.A. bankowym tytułem egzekucyjnym (...)) wynika, że po dniu wezwania do zapłaty, tj. po 13 września 2011r., J. O. dokonał jeszcze 11 wpłat na poczet tej należności (18.10.2011r. – 54,57 zł, 19.12.2011r. – 109,48 zł, 17.01.2012r. – 54,28 zł, 17.02.2012r. – 47,85 zł, 26.03.2012r. – 48,94 zł, 24.04.2012r. – 48,94 zł, 22.05.2012r. – 50,60 zł, 18.07.2012r. – 54,27 zł, 18.10.2012r. – 125,14 zł, 20.11.2012r. – 46,63 zł, 19.12.2012r. – 32,65 zł). Skoro zatem pozwany, po powiadomieniu go o sprzedaży wierzytelności, którego to faktu w toku sprawy nie negował, dokonywał spłaty na rzecz nabywcy wierzytelności, to uznać należało, że miał on świadomość, iż doszło do zmiany wierzyciela.

W świetle tego, co przedstawiono, należało więc stwierdzić, że złożone w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji dokumenty potwierdzały, że w dniu 26.04.2011r. doszło do skutecznego przelania na rzecz powoda wierzytelności banku (...) Spółki Akcyjnej w W., wynikającej z zawartej z pozwanym w dniu 01 września 2008r. umowy kredytu gotówkowego.

Skoro tak, to niezasadne okazało się stanowisko Sądu I instancji o braku legitymacji czynnej powoda do wystąpienia z roszczeniem objętym żądaniem pozwu.

Z tych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i zasądził, na podstawie art. 69 Prawa bankowego w zw. z art. 509 k.c. w zw. z art. 481 k.c., od pozwanego J. O. na rzecz powoda B. (...) Niestandardyzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. dochodzoną pozwem kwotę 17.146,59 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 17.073,99 zł od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 17 marca 2015r.

Konsekwencją uwzględnienia apelacji była zmiana rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą instancję. O kosztach tych orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. W związku z tym, że pozwany ostatecznie

przegrał sprawę, to obowiązany był zwrócić powodowi wszystkie poniesione przez niego koszty, które wyniosły łącznie 3.275 zł, w tym: 858 zł tytułem opłaty od pozwu, 2.417 zł - wynagrodzenie pełnomocnika (ustalone zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – j.t. Dz. U. 2013, poz. 490, powiększone o kwotę opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono również na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. uwzględniając, że koszty procesu, które poniósł powód w związku ze złożeniem apelacji wynosiły łącznie 2.058 zł, w tym 858 zł – opłata od apelacji i 1.200 zł – koszty zastępstwa procesowego (ustalone zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r.).